

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/100/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5322200977
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5322200977.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a JUDr. Zuzany Krivdovej, v spore žalobkyne: Mgr. Q. Z., rod. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, právne zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Milan Chovanec, s. r. o., so sídlom Vojtecha Tvrdého 17, Žilina, IČO: 36 436 640, proti žalovanej: Mgr. Z. M., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, Y. F. I., zastúpená splnomocnenou zástupkyňou: PaedDr. M. L., PhD., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 7C/34/2022-226 zo dňa 18.04.2023, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o trovách konania m e n í tak, že žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. zostáva nedotknutý.
- III. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 7C/34/2022-226 zo dňa 18.04.2023 zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníkov konania k nehnuteľnostiam CKN 6024/4 - zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 44 m², zapísanej na LV č. XXXXX, kat. územie U. a CKN 6025/2 - záhrada o výmere 264 m², zapísanej na LV č. XXXXX, kat. územie U. a vyporiadal tak, že nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalobkyne bez povinnosti vyplatiť žalovanej náhradu za jej spoluvlastnícke podiely (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala zrušenia podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. U., obec U., okres Y., a to k parcele CKN 6024/4 - zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 44 m², zapísanej na LV č. XXXXX a k parcele CKN 6025/2 - záhrada o výmere 264 m², zapísanej na LV č. XXXXX, prikázania nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobkyne a uloženia povinnosti žalobkyni zaplatiť žalovanej celkovo sumu 378,- €. Žalobkyňa najskôr navrhla vyplatiť žalovanej náhradu za spoluvlastnícky podiel vo výške 9,04 €/m² s poukazom na Znalecký posudok súdneho znalca Ing. Jána Kandrika č. 17/2021 zo dňa 29.03.2021, neskôr v priebehu konania súhlasila s náhradou navrhnutou žalovanou vo výške 25,- €/m². Žalovaná so zrušením podielového spoluvlastníctva súhlasila, ale najskôr mala výhrady voči navrhovanému spôsobu vyporiadania (súhlasila s prikázaním nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobkyne, ale žiadala, aby jej a ostatných pôvodných žalovaných prislúchajúce m² z ich spoluvlastníckych podielov boli pripočítané k iným parcelám - CKN č. 6024/1 a CKN č. 6025/1), neskôr súhlasila s prikázaním nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobkyne (bez ďalších výhrad) a navrhovala náhradu za jej spoluvlastnícke podiely vo výške 25 € za 1m², a napokon na pojednávaní opakovane výslovne uviedla, že nechce žiadnu výplatu za jej spoluvlastnícke podiely v predmetných nehnuteľnostiach.

3. Na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovaná súhlasila s prikázaním predmetných nehnuteľností žalobkyni bez vyplatenia náhrady za jej spoluvlastnícke podiely, pričom súd pri tomto spôsobe vyporiadania prihliadol aj na účelné využitie vecí, keďže u žalobkyne je dôvodný predpoklad, že nehnuteľnosti bude naďalej ako doposiaľ užívať a obhospodarovať, keďže sú súčasťou jej záhrady. Žalovaná až na pojednávaní opakovane uvádzala, že náhradu za jej spoluvlastnícke podiely nežiada. Keďže ide o vzájomné vyporiadanie medzi stranami sporu, keď žalobu mohla podať aj žalovaná, s prihliadnutím na postoj žalobkyne, ktorá oslovila žalovanú pred začatím konania s návrhom na dohodu i s prihliadnutím na postoj žalovanej, ktorá najskôr žiadala vyporiadať spoluvlastníctvo komplexne, aj vo vzťahu k iným nehnuteľnostiam, avšak neskôr od svojho návrhu upustila, dokonca nepožadovala od žalobkyne žiadnu náhradu za jej spoluvlastnícke podiely, dospel súd k záveru, že nie je možné konštatovať procesný úspech či neúspech žiadnej strany sporu, preto o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku II. o trovách konania podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá žiadala, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku zmenil tak, že žalobkyni prizná nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Argumentovala, že ešte pred podaním žaloby sa pokúšala efektívne so žalovanou na zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva dohodnúť, a tak predísť podanej žalobe. Vzhľadom na to, že k dohode so žalovanou nedošlo, bola nútená domáhať sa rozhodnutia súdu, v ktorom súdnom konaní bola úspešná v celom rozsahu, preto jej mal súd priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Žalovaná od začiatku konania nesúhlasila so žalobou, žiadala výplatok primeranej náhrady v sume 40 - 50 Eur/m², od čoho až v závere konania upustila, s ohľadom na predbežné právne posúdenie súdom, kde zistila, že v konaní zrejme nebude úspešná. V prípade, že by žalovaná so zrušením a vyporiadaním podielového spoluvlastníctva dohodou súhlasila, nebola by žalobkyňa nútená podať žalobu na súd, preto je nesporné, že žalovaná procesne zapríčinila toto súdne konanie.

5. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že po oboznámení predbežného právneho názoru súdu, že nie je možné v tomto konaní vyporiadať podielové spoluvlastníctvo ňou navrhnutým spôsobom, od svojho návrhu upustila, dokonca nepožadovala od žalobkyne žiadnu náhradu za svoje spoluvlastnícke podiely v sporných nehnuteľnostiach, hoci má na ňu zákonný nárok. Nemyslí si, že by mala v tejto súvislosti uhrádzať aj trovy konania žalobkyne, o to zvlášť, keď sa vzdala svojho zákonného nároku na náhradu za jej spoluvlastnícke podiely v prospech žalobkyne.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie podala včas (§ 362 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v intenciách § 379 a § 380 CSP, ktorý v napadnutom výroku II. o nároku na náhradu trov konania podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Vo výroku I., odvolaním nenapadnutom, ponechal rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý.

7. Jednou zo zásad premietajúcou sa v rozhodovaní súdu o trovách konania je zásada úspechu (zodpovednosti za výsledok sporu) v zmysle § 255 ods. 1 CSP. To znamená, že procesná strana, ktorá súdne konanie vyhrala, teda mala vo veci plný úspech, má právo na náhradu všetkých nákladov, ktoré počas konania účelne vynaložila. Súd jej prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti tej procesnej strane, ktorá súdne konanie prehrala, teda bola v konaní neúspešná. Plný úspech v spore sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t. j. ak sa jeho žalobe vyhovel v celom rozsahu.

8. Zároveň odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že konanie o vyporiadanie spoluvlastníctva má osobitnú povahu, nakoľko sa jedná o tzv. iudicium duplex, teda o konanie, ktoré môže začať na návrh ktoréhokoľvek zo spoluvlastníkov a napriek formálnemu označeniu, ktoré zodpovedá zneniu zákona, sú všetci účastníci vzájomne v postavení zodpovedajúcom procesnej pozícii žalobcu i žalovaného súčasne, bez ohľadu na to, kto žalobu podal. Nejde teda o klasické sporové konanie, v ktorom by jedna z proti sebe stojacich strán musela vyhrať a druhá prehrať. Konanie o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva môže začať na základe žaloby ktoréhokoľvek spoluvlastníka, ktorý sa cíti byť v spoluvlastníctve nespokojný a nechce v ňom zotrvať. Pokiaľ sa spoluvlastníci na zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva nedohodnú,

má každý z nich právo obrátiť sa na súd s návrhom na zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva. Rozhodnutie nezotrávať naďalej v spoluvlastníckom vzťahu je slobodným rozhodnutím spoluvlastníka, ktorého vlastnícke právo je chránené čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, avšak rovnakou mierou ako vlastnícke právo kohokoľvek iného, teda i ostatných spoluvlastníkov. Zo zásady, že nikto nemôže byť nútený v spoluvlastníctve zotrvať, a teda účasť spoluvlastníka nemožno vynucovať proti jeho vôli, pritom vyplýva taktiež to, že žiadny zo spoluvlastníkov nemôže byť sankcionovaný pre svoj návrh na oddelenie zo spoluvlastníctva či na zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva (s výnimkou prípadov šikanózneho návrhu, resp. prípadov zneužitia práva). Zároveň platí, že nikoho nemožno nútiť k uzavretiu mimosúdnej dohody, hoci je zmierné vyriešenie veci žiaduce. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vyporiadanie spoluvlastníctva, je viazaný len zákonným poradím jednotlivých možností vyporiadania podľa § 142 Občianskeho zákonníka. Voľba konkrétneho spôsobu vyporiadania je v konečnom dôsledku na úvahe súdu, účastník konania nad ním fakticky nemá kontrolu. Svoj návrh súdu uviesť môže a nemusí, v priebehu konania ho môže meniť (napr. podľa výsledkov vykonaného dokazovania, najmä znaleckého dokazovania), bez toho, aby zmena návrhu žalobcu bola považovaná za zmenu žaloby podľa § 139 a nasl. CSP, ktorá by podliehala schváleniu súdom. Tejto povahe konania o vyporiadanie spoluvlastníctva by potom malo zodpovedať i rozhodnutie o náhrade trov konania (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 262/20 zo dňa 10. novembra 2020). Výnimku zo všeobecného použitia § 255 ods. 1, 2 CSP na konania typu iudicium duplex by mali tvoriť prípady, kedy sa jedná o obštrukčné správanie spoluvlastníka, účastník konania sa nezaujíma o konštruktívne vyriešenie veci alebo ide o šikanózny výkon práva. V tomto prípade musí súd presvedčivo odôvodniť, prečo sa v konkrétnom prípade rozhodol uložiť účastníkovi konania zaplatiť druhému účastníkovi náhradu trov konania. (porovnaj nález Ústavného súdu ČR sp. zn. IV. ÚS 404/22 zo dňa 05. apríla 2022, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 43/2023)

9. Z obsahu spisového materiálu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie zrušil a vyporiadal podielové spoluvlastníctvo strán sporu k spoločným nehnuteľnostiam tak, aby definitívne vyriešil vnútorné majetkové vzťahy spoluvlastníkov týkajúce sa práv a povinností vo vzťahu k ich doterajším podielom a prikázal nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobkyne, preto jej vznikla povinnosť vyplatiť žalovanej ako ustupujúcej spoluvlastníčke náhradu za jej spoluvlastnícke podiely. Nemožno preto hovoriť, že by sa v súdnej veci nejednalo „o spor o právo“. Z procesného hľadiska treba pritom zdôrazniť, že ide síce o návrhové konanie, ak je však žaloba podaná, súd je viazaný len návrhom žalobkyne na zrušenie spoluvlastníctva, nie je však viazaný navrhovaným spôsobom zrušenia (rozdelenia) spoluvlastníctva. Žalobkyňa bola nútená podať žalobu na súd, potom ako sa neúspešne pokúsila so žalovanou uzatvoriť ohľadne predmetu sporu mimosúdnu dohodu, v súvislosti s čím jej vznikli náklady z titulu zaplateného súdneho poplatku, ako aj trov právneho zastúpenia. Odvolateľka v priebehu konania so zrušením podielového spoluvlastníctva súhlasila, ale najskôr mala výhrady voči navrhovanému spôsobu vyporiadania (súhlasila s prikázaním nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobkyne, ale žiadala, aby jej a ostatných pôvodných žalovaných prislúchajúce m² z ich spoluvlastníckych podielov boli pripočítané k iným parcelám - CKN č. 6024/1 a CKN č. 6025/1), neskôr súhlasila s prikázaním nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobkyne (bez ďalších výhrad) a navrhovala náhradu za jej spoluvlastnícke podiely vo výške 25 € /m², a napokon na pojednávaní dňa 18.04.2023 opakovane výslovne uviedla, že nežiada žiadnu výplatu za jej spoluvlastnícke podiely v predmetných nehnuteľnostiach. Preto súd prvej inštancie žalobe rozsudkom vyhovel, podielové spoluvlastníctvo strán sporu zrušil a vyporiadal tak, že dotknuté nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalobkyne, avšak bez povinnosti vyplatiť žalovanej náhradu za jej spoluvlastnícke podiely, keďže žalovaná žiadnu náhradu nežiadala.

10. Ak by žalovaná pred podaním žaloby, prípadne aj v priebehu tohto konania uzavrela so žalobkyňou mimosúdnu dohodu ohľadne predmetu sporu, nemusela byť vystavená tomuto sporu a zároveň trovám konania, ktoré v jeho priebehu zákonite aj v dôsledku jej procesného správania žalobkyne vznikli. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje práve na správanie sa žalovanej počas prebiehajúceho súdneho konania, ktoré odvolací súd vyhodnotil ako obštrukčné správanie spoluvlastníka nehnuteľností, ku ktorým podielové spoluvlastníctvo strán sporu je v danom konaní predmetom zrušenia a vyporiadania. V danom prípade sa síce jedná o konanie typu iudicium duplex, keď konečné rozhodnutie o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva je v prospech oboch strán sporu, a kedy v zásade nemožno hovoriť o úspechu žalobkyne a neúspechu žalovanej, preto by bolo namieste rozhodnúť tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Vzhľadom však na nesúhlas žalovanej vyriešiť vec so žalobkyňou dohodou pred podaním žaloby, ako aj na obštrukčné správanie žalovanej v priebehu súdneho konania, predstavujúce špecifickú okolnosť prípadu, je možné, v súlade s ustálenou

judikatúrou, žalobkyni (ako úspešnej strane sporu), keď žalobe bolo vyhovené, priznať právo na náhradu trov konania.

11. S prihliadnutím aj na uvedené skutočnosti odvolací súd vyhodnotil odvolacie námietky žalobkyne ako dôvodné, preto v zmysle § 388 CSP zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania a žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

12. Vo zvyšnej časti nenapadnutej odvolaním (výrok I.) zostal rozsudok súdu prvej inštancie týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknuté.

13. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobkyni ako úspešnej procesnej strane proti žalovanej, ktorá v odvolacom konaní nemala úspech, nárok na ich náhradu v plnom rozsahu. O výške náhrady týchto trov rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

14. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
  - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
  - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
  - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
  - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
  - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).